

Kulturhistorisk inventering av kyrkobyggnader och kyrkomiljöer i
Linköpings stift 2004

JONSBERGS KYRKA

Jonsbergs socken
Norrköpings kommun
Linköpings stift
Östergötlands län

ÖSTERGÖTLANDS LÄNSMUSEUM

Raoul Wallenbergs plats • Box 232 • 581 02 Linköping • Tel 013-23 03 00 • Fax 013-14 05 62
info@ostergotlandslansmuseum.se • www.ostergotlandslansmuseum.se

JONSBERGS KYRKA

Kulturhistorisk inventering av kyrkobyggnader och kyrkomiljöer i Linköpings stift.
Delrapport maj 2004.

Innehåll

INLEDNING	3
Bakgrund	3
Syfte	3
Kulturminneslagen	3
Kulturhistorisk bedömning	3
Inventeringens uppläggning och rapport	4
JONSBERGS KYRKA.....	5
Utdrag ur ekonomiska kartan	5
Socknen	6
Kyrkomiljön	6
Kyrkogården.....	6
Kyrkobyggnaden	7
KULTURHISTORISK BEDÖMNING.....	10
Kyrkogården.....	10
Kyrkobyggnaden	10
Sammanfattning	10
HÄNDELSELISTA	11
BEFINTLIGA SKYDDSFORMER.....	14
KÄLLOR	14
Övriga inventeringar	14
Kartor	14

INLEDNING

Bakgrund

Med utgångspunkt i behovet av att förbättra kunskapsunderlaget för våra kyrkobyggnader och kyrkomiljöer genomförs en stiftsövergripande kulturhistorisk inventering. På uppdrag av Linköpings stift utför Östergötlands länsmuseum inventeringen inom stiftets del av Östergötlands län. Arbetet bekostas av medel från den kyrkoantikvariska ersättningen och påbörjades under år 2004. Projektet beräknas vara avslutat vid utgången av år 2006. Inventeringen berör de till Svenska kyrkan hörande kyrkobyggnader som omfattas av kulturminneslagen. Lagen gäller de kyrkobyggnader som är tillkomna före utgången av år 1939 och ytterligare några som skyddas genom särskilt beslut av Riksantikvarieämbetet. Denna rapport utgör en delrapport i inventeringen vars resultat kommer att sammanställas och analyseras i en stiftsövergripande rapport.

Syfte

De stiftsövergripande inventeringarnas syfte är:

- att lyfta fram och öka förståelsen för kyrkans kulturvärden och att främja kontakterna mellan kyrkan och kulturmiljövården
- att skapa ett underlag för församlingarnas/samfälligheternas planering och förvaltning av kyrkan/kapellet och för vård- och underhållsplaner
- att sammanställa ett enhetligt och tillgängligt kunskapsunderlag med beskrivning av och historik för den enskilda kyrko-/kapellbyggnaden samt en bedömning av de kulturhistoriska värdena. Inventeringen blir samtidigt en samlad dokumentation och överblick av kyrkobyggnader/kapell och kyrkomiljöer i stiftet från 2000-talets första decennium.
- att skapa ett underlag för handläggning av kyrkoantikvariska ärenden och för bedömning av var det är särskilt viktigt att stödja insatser med kyrkoantikvarisk ersättning.

Kulturminneslagen

Enligt Lag om kulturminnen m.m. (SFS 1988:950) skall Svenska kyrkans *kyrkobyggnader*, *kyrkotomter* och *begravningsplatser* vårdas och underhållas så att deras kulturhistoriska värde inte minskas. Tillstånd måste sökas hos länsstyrelsen för att göra väsentliga förändringar av kyrkobyggnaden.

Kulturhistorisk bedömning

Den kulturhistoriska bedömningen görs utifrån principer som tagits fram av och fortlöpande diskuteras med representanter för Linköpings stift, länsstyrelserna i Jönköpings, Kalmar, och Östergötlands län samt läns museerna i Jönköpings och Kalmar län. En kulturhistorisk bedömning är aldrig definitiv utan hela tiden föremål för omvärderingar. Bedömningen utgår

från såväl den enskilda kyrkobyggnadens värden som kyrkomiljöns i sin helhet, men också till värden i förhållande till andra kyrkobyggnader i stiftet och övriga landet. Inför varje planerad förändring skall tillstånd inhämtas från länsstyrelsen och varje ärende behandlas där från fall till fall. Den kulturhistoriska bedömningen utgör underlag för beslut om vilka åtgärder som kan vara berättigade till kyrkoantikvarisk ersättning.

Inventeringens uppläggning och rapport

Rapporten består av en historik över kyrkobyggnaden, en beskrivning av exteriör och interiör, fotografier och en kulturhistorisk bedömning. Arbetet har varit uppdelat i en fältdel med inventering och fotografering samt en arkivgenomgång. De aktuella arkiv som gått igenom har främst varit läns museets topografiska arkiv och Antikvarisk-topografiska arkivet, Riksantikvarieämbetet i Stockholm. Uppgifter har vidare hämtats från aktuell litteratur däribland hembygds litteratur. I viss mån har lantmäteriets handlingar och kartor nyttjats. De i rapporten redovisade arkivuppgifterna utgör en sammanfattning av genomgångna arkiv och ska inte ses som en komplett beskrivning av händelser i kyrkobyggnadens historia. Arbetet inkluderar en omfattande fotodokumentation varav endast en mindre del är presenterad i denna rapport. Delar av inventeringsmaterialet görs tillgängligt via Kulturmiljövårdens bebyggelseregister, vilket är ett informationssystem som förvaltas av Riksantikvarieämbetet (www.raa.se).

Fältarbetet, fotografering och rapportsammanställningen har utförts av antikvarie Anna Lindqvist vid Östergötlands läns museum. Rapporterna finns tillgängliga på Linköpings stift, Länsstyrelsen i Östergötlands län, Östergötlands läns museum samt på respektive kyrklig samfällighet

JONSBERGS KYRKA

Jonsberg 4:2, Jonsbergs socken, Norrköpings kommun, Östkinds härad, Östra Vikbolandets kyrkliga samfällighet, Linköpings stift, Östergötlands län och landskap

Det finns inga säkra uppgifter om när det första kapellet uppfördes vid Jonsbergs säteri. Det äldsta kända träkapellet på platsen härstammar dock sannolikt från 1500-talet. Den nuvarande kyrkan, som är belägen i direkt anslutning till Jonsbergs herrgårdsbebyggelse, uppfördes av timmer 1726. Kyrkan har en senbarock korsplan med rakslutet kor i öster, vapenhus i väster och sakristia på nordsidan. Huvudingången är via vapenhuset i väster. En större renovering utfördes 1904 av en av tidens ledande arkitekter, Carl Bergsten. Hans omgestaltning av kyrkorummet spolierades dock totalt efter en brand 1959. Kyrkan präglas idag, såväl interiört som exteriört, av den omfattande ombyggnad som utfördes efter branden under ledning av arkitekt Kurt von Schmalensee. De panelklädda fasaderna är rödfärgade och det valmade taket täckt med kopparplåt. Kyrkan har en klockstapel, uppförd 1692.

Utdrag ur ekonomiska kartan

Socknen

Jonsbergs socken är belägen på östra delen av Vikbolandet. Jonsbergs socken har tidigare utgjort en del av Häradshammar socken. Under 1500-talet blev den utbruten som kapellförsamling och omkring 1720 som annexförsamling. Landskapet präglas av en karg natur med kala bergsknallar med insprängda åkrar. I öster möter havet och en vidsträckt skärgård. Trakten är fornlämningsrik. Näringarna har varit lantbruk och fiske. Ägostrukturen har dominerats av större egendomar, däribland Broxvik, Gottenvik och Jonsberg. Den förindustriella verksamheten som sågar, kvarnar, kalkbrännerier och tegelbruk har legat under de större gårdarna. Järnvägen mellan Norrköping och Arkösund invigdes 1895, men är numera nedlagd. Dess huvudsakliga syfte var godstransporter, men den bidrog även till en ökad turism och sommarbebyggelse.

Kyrkomiljön

Kyrkan är belägen i en uppodlad sänka vid Jonsbergsån. Miljön domineras av kyrkan och Jonsbergs säteri. Till det äldre administrativa sockencentrat hör även en f d skola och ett f d ålderdomshem. Herrgården, som är belägen strax öster om kyrkan, är en enhetlig 1700-talsanläggning med mangårdsbyggnad flankerad av lägre flyglar. I herrgårdsmiljön ingår även ekonomibyggnader, magasin, arbetarbostäder, lusthus, stenvalvsbroar, kvarn och en större parkanläggning. Den f d skolbyggnaden, som är belägen nordväst om kyrkan, har en tidstypisk utformning för tiden omkring 1920 med brutet tak och rödfärgade fasader. Ålderdomshemmet är uppfört 1934 och ligger utmed vägen mellan Norrköping och Arkösund. Den f d prästgården är belägen vid Görstorp ca två kilometer öster om kyrkan.

Kyrkogården

Klockstapeln är mycket ålderdomlig och lär vara uppförd redan 1692. Gravkapellet på kyrkogårdens sydvästra del uppfördes 1932 efter ritningar av byggnadsingenjören G Hellström på Gottenvik. Det uppfördes med vita spritputsade fasader för att samspela med kyrkobyggnadens dåvarande utseende. Interiören är stramt genomförd med enkla geometriska mönster, sannolikt också den i samklang med Carl Bergstens omgestaltning av kyrkorummet.

Beskrivningen kompletteras efter genomförd kyrkogårdsinventering

Kyrkobyggnaden

Jonsbergs kyrka 1945

Den äldsta kända kyrkan vid Jonsbergs säteri lär ha varit ett träkapell av okänd ålder, men var sannolikt uppfört under slutet av 1500-talet. Det ska ha varit beläget på platsen för dagens herrgårdsbebyggelse och revs i samband med att ett nytt träkapell uppfördes 1609. Kapellet uppfördes av timmer på initiativ av ägaren till Jonsbergs säteri och var beläget på samma plats som den nuvarande kyrkan. Först 1692 fick Jonsberg ett eget komministerboställe och diskussionerna påbörjades om att uppföra en ny kyrka. Det dröjde till 1725 innan man började bygga en ny kyrka. Vid den här tiden uppfördes nästan samtliga nya kyrkor av sten. I Jonsberg valde man dock att fortsätta bygga i trä. Kyrkan uppfördes av timmer under ledning av den tyskfödde byggmästaren Christoffer Andersson från Norrköping. Den invigdes 1726 och har en tidstypisk senbarock korsformig centralplan med rakslutet korparti i öster och vapenhus i väster. Sakristian är belägen i vinkeln mellan norra korsarmen och koret. Taken är valmade och var ursprungligen spåntäckta. Huvudingången är via vapenhuset i väster, men ingångar finns även på södra och norra korsarmen samt till sakristian.

Kyrkorummets inredning tillkom successivt under 1700-talet. Bänkarna och altarrundeln härstammar från 1726. På 1740-talet dekorerade målaren L Hagander läktarbarriären, taket försågs med en plafondmålning och väggarna med draperimålningar. Predikstolen är tillverkad 1756 av bildhuggaren Niclas Österbom i Norrköping och var en gåva av de dåvarande ägarna till Jonsbergs säteri. Samma år tillverkade Jonas Wistenius i Linköping en orgel, som Österbom utförde fasaddekorationer till.

År 1904 fick arkitekten Carl Bergsten i uppdrag att genomföra en restaurering av kyrkan. Carl Bergsten (1879-1935) var en originell och radikal arkitekt, som var starkt influerad av samtidens strömningar från Wien. Han kom från Norrköping, där han bl a medverkade i

Norrköpingsutställningen 1906. Han har även ritat vissa betydelsefulla milstolpar inom svensk arkitekturhistoria, som t ex Hjorthagens kyrka 1904-09 och Liljevalchs konsthall 1913-17, båda i Stockholm. I Jonsbergs kyrka omgestaltade han kyrkorummet i en stram s k wienerjugend. I samband med renoveringen fick även kyrkan en ny dopfont av kolmårdsmarmor.

Stadsarkitekten i Norrköping Kurt von Schmalensee uppgjorde ett förslag till restaurering av kyrkorummet 1943 och vid den tidpunkten uppskattades inte Bergstens tillägg. ”De anordningar, som utfördes vid ”restaureringen” år 1904 torde i allt väsentligt böra undanröjas”. En första etapp påbörjades och den strama blad- och blomsterornamentiken på vägg- och takfälten målades över i vitt. Riksantikvarieämbetet ansåg att en mer omfattande restaurering borde komma till stånd och det dröjde till i slutet av 1950-talet innan ombyggnadsarbetena återupptogs. Det spåntäckta taket ersattes av ett koppertak. Mitt under renoveringsarbetena, i september 1958, utbröt en brand i kyrkans västra del. Wisteniusorgeln och Haganders takmålning totalförstördes och läktaren, altartavla m m rök- och vattenskadades. Takets nya kopparplåt räddade sannolikt kyrkan från att brinna ner helt och hållet.

Efter branden tog restaureringen ny fart. Kyrkan präglas idag totalt, såväl exteriört som interiört, av den ombyggnad som då skedde under ledning av von Schmalensee. Fasaderna, som någon gång under årens lopp försetts med en vit spritputs, kläddes in med panel och knutlådor och rödfärgades samt försågs med nya fönster och portar. Fönstren är kopplade med antikglas i blyspröjs i ytterbågen, korffönstren är försedda med glasmålningar med evangelistsymbolerna. Kyrkorummet, som har tredingstak, försågs med nytt golv, ny väggpanel med kopior av Haganders draperimålningar och en ny läktare byggdes upp i väster. Orgeln levererades från firman Gebrüder Jehmlich i Dresden. Schmalensee ritade en ny orgelfasad med användning av några av Österboms 1700-talsdekorationer, som klarat sig undan branden. Predikstolen, som är placerad i nordöstra korsarmshörnet, skadades vid branden, men kunde återställas. Även altarringen och den slutna bänkinredningen från kyrkans byggnadstid kunde räddas. Den senare är dock ombyggd och förändrad vid ett flertal

tillfällen. Schmalensee ritade ett nytt altarbord av tegel med kalkstensskiva. Den nuvarande altarprydnaden är delar av en altarpupsats av gotländsk sandsten från 1647, som skänktes av den dåvarande landshövdingen på Gotland och tillika ägare till Jonsbergs säteri. Altarprydnaden är ett gotländskt stenarbete och har flera motsvarigheter i gotländska kyrkor.

KULTURHISTORISK BEDÖMNING

Miljön runt kyrkan med klockstapeln och gravkapellet, Jonsbergs herrgårdsbebyggelse och det f d skolhuset med tillhörande uthus utgör en synnerligen välbevarad helhetsmiljö. Den intima placeringen mellan det f d säteriet och kyrkan vittnar om att den ursprungligen uppfördes som ett gårdskapell.

Kyrkogården

Klockstapeln, som är uppförd 1692, utgör en mycket ålderdomlig typ. Gravkapellet utgör ett intressant exempel på ett sätt att försöka att anpassa det nyuppförda gravkapellets utformning efter kyrkans dåvarande utseende. Gravkapellet har därigenom en klar koppling till Bergstens numera helt utplånade restaurering av kyrkan.

Efter avslutad kyrkogårdsinventering kompletteras den kulturhistoriska bedömningen.

Kyrkobyggnaden

Jonsbergs kyrka är en av få bevarade träkyrkor i Östergötlands län. Kyrkans planform har kvar karaktären av den senbarocka korsplanen, medan exteriören och interiören för övrigt helt härstammar från arkitekt Kurt von Schmalensees ombyggnad efter branden 1959. De få kvarvarande resterna av arkitekt Bergstens restaurering, som t ex bevarade blyspröjsade fönsterbågar på vinden, har ett mycket stort arkitekturhistoriskt intresse. Samhörigheten med Jonsbergs säteri är mycket påtaglig, dels genom den geografiska närheten till bebyggelsen men även genom donationer av inventarier och inredning, som t ex predikstolen och den gotländska altartavlan.

Sammanfattning

- Kyrkan, som är en av få bevarade träkyrkor i länet, utgör tillsammans med klockstapeln och herrgårdsbebyggelsen en ålderdomlig bebyggelsemiljö.
- Kyrkans historia är intimt förknippad med ägarna till Jonsbergs säteri, vilket är tydligt bl a genom specifika inventarier, som t ex altartavlan och predikstolen.
- Jonsbergs kyrka framstår som ett mycket tydligt och tidstypiskt exempel på 1950-talets restaureringssyn och dess tolkning av 1700-talets kyrkobyggnad.
- Gravkapellet är i stort sett helt intakt, såväl exteriört som interiört, sedan uppförandet.

HÄNDELSELISTA

Förteckningen gör inga anspråk på att vara komplett. Den bygger enbart på nedan redovisade källor och kan i framtiden komma att revideras.

- 1500-1599 Kapellförsamling utbruten ur Häradshammar. ÅN
- 1609 Rivning av ett medeltida träkapell av okänd ålder. Socken
- 1609 Nybyggnad – kapell av timmer. Utformning okänd. Riven i samband med att nuvarande kyrka uppfördes. Socken.
- 1647 Specifika inventarier – altarpopsats av gotländsk sandsten, skänkt 1647 av riksrådet och landshövdingen på Gotland och ägaren till Jonsbergs säteri Åke Ulfsparré. Återfanns under kyrkgolvet vid renoveringen 1904. Delar kvarstår och återanvändes 1959 i dagens altarprydnad. ÅN
- 1692 Nybyggnad – klockstapel. Socken
- 1726 Nybyggnad – Kyrkan i sin helhet.** Uppförd av timmer med korsformig plan, sakristia i norr samt vapenhus i väster. Byggmästare Christoffer Andersson, Norrköping. Socken
- 1726 Fast inredning – altarrundel av trä och bänkinredning, den senare moderniserad vid flera tillfällen, senast 1959. ÅN
- 1726 Invigning midsommardagen av prostén Serlachius, Östra Husby. SW
- 1741-1742 Arkitekturbunden utsmyckning – draperimålningar runt fönstren, oljemålning som takplafond samt målningar på duk uppsatta på läktarbarriären, föreställande de 12 apostlarna av L Hagander. Socken
- 1745-1749 Vård/underhåll – dragstag i järn i kyrkorummet för att undvika att timret rörde på sig. ÅN
- 1756 Fast inredning – predikstol, sannolikt tillverkad av bildhuggaren Niclas Österbom, gåva av ägarna till Jonsbergs säteri, Rudbeck och Mörner af Morlanda. Brandskadades 1959 och rekonstruerades. Socken
- 1756 Fast inredning – orgelverk byggt av Jonas Wistenius, Linköping, fasadens dekorationer tillverkade av bildhuggare Niclas Österbom. Endast dekorationerna räddades vid branden 1959. ÅN. ATA
- 1784 Teknisk installation – murad spis i sakristian. PJK
- 1793 Ändring – ombyggnad, interiör, nytt golv, höjt i koret, nya fönster mm. PJK
- 1799 Specifika inventarier – ett senmedeltida altarskåp inköptes från Häradshammars kyrka, såldes 1894. ÅN

- 1806   Ändring – teknisk installation – spiseln i sakristian borttogs p g a branden i Häradshammars kyrka. PJK
- 1843   Specifika inventarier – lillklockan gjuten. ÅN
- 1869   Teknisk installation – kamin i sakristian. PJK
- 1874   Renovering, exteriör, kyrkan rappades, ny taklist av brädor under taket, vattenrännor och stuprör av plåtbleck, delvis nya stickspån, nya fönster med rundad överkant. PJK
- 1874-1875 Renovering, interiör, taket i kyrkan renoverades, väggarna försågs med spontad panel till fönstrens underkant målad i zinkvit oljefärg, däröver limfärgad spännpapp. PJK
- 1877   Teknisk installation – ”Gurneys ugn”. PJK
- 1890-1899 Specifika inventarier – altartavla, målad av prosten G Lundqvist i S:t Anna, förstörd vid branden 1959. Socken
- 1894   Ändring – specifika inventarier – det medeltida altarskåpet, som köptes 1799, såldes till Statens historisk museum. ÅN
- 1896   Ändring – fast inredning, orgelverket från 1756 ombyggdes av orgelbyggare Gustaf Lundqvist, Linköping. ATA
- 1900   Specifika inventarier – dopfunt av kolmårdsmarmor. Socken.
- 1903   Specifika inventarier – storklockan gjuten av J A Beckman & Co, Stockholm. ÅN
- 1904   Ändring – ombyggnad, interiör, nytt innertak, bröst och väggpanel, nya fönster med glasmålningar och blyspröjsar i jugend, dörrar och omfattningar, ny inramning av altartavlan. Arkitekt Carl Bergsten. Socken
- 1904   Arkitekturbunden utsmyckning – väggmålningar. Arkitekt Carl Bergsten. Socken
- 1904   Teknisk installation – värmesystem med varmluftskamin i norra korsarmen. ATA
- 1944 ca   Ändring – arkitektbunden utsmyckning, väggmålningarna från Bergstens renovering övermålades. ATA
- 1946   Teknisk installation – förslag till mekanisk ringanordning i klockstapeln. ATA
- 1959   Ändring – ombyggnad, exteriören, takets spånbeläggning ersattes av kopparplåt. Arkitekt Kurt von Schmalensee. ATA

- 1959 Brand 25 september, mest omfattande skador i västra delen, stomme, takstolar, väggar, golv och panelbeklädnad, orgeln. Haganders målningar, orgeln och altartavlan och bl a Bergstens tillägg förstördes. Bänkar och orgelläktare kunde återställas. Sockenk ATA
- 1959 Ändring – ombyggnad, exteriör, ny gjuten grund, rötskadat timmer utbyttes mot friskt, två igensatta korfönster togs upp, övriga fönsteröppningar gjordes nya med korfönstren som förebild, nya småspröjsade kopplade fönster med antikglas, fasaden försågs med rödfärgad (80% tjära 20% rödfärg) träpanel, Arkitekt Kurt von Schmalensee. Sockenk. SW
- 1959 Ändring – ombyggnad, interiör, kyrkan ”återställdes i så gott som ursprungligt skick”. Golvet togs upp och nytt brädgolv lades. Innanväggarna försågs med träpanel med målade kopior av Haganders målningar. Väggar och tak målades med temperafärg. Bänkinredningen moderniserades. Utrymmen för bibliotek och inventarier m m inrättades i korsarmarnas yttre delar. WC och kapprum inrättades i en förstuga till den helt nyinredda sakristian. Predikstolen restaurerades. Sammanställning av delarna till 1647 års altaruppsats. Nytt altarbord av tegel. Arkitekt Kurt von Schmalensee. Konservator Bertil Bengtsson, Linköping. Byggmästare Algot Johansson. Sockenk. ÅN. NT 1981-08-20. SW
- 1959-1960 Fast inredning – ny orgel och orgelläktare. Orgelverk byggt av Gebrüder Jehmlich, Dresden. Orgelfasad med användning av bevarade delar från 1700-talsorgeln och läktare ritade av Kurt von Schmalensee. ÅN. ÖC 1961-02-13
- 1971 Vård/underhåll, exteriör, fasaderna målades med en blandning av rödfärg och tjära. Stagnborgs Måleri, Östra Ny. NT 1981-08-21
- 1979-1980 Renovering av klockstapeln. ÖLM
- 1981 Vård/underhåll, exteriör, fasaderna ströks med en blandning av rödfärg och tjära, fönstren målades vita. Stagnborgs Måleri, Östra Ny. NT 1981-08-20
- 1995 Specifika inventarier – liggande textilförvaring i sakristian. K
- 2004 Kulturhistorisk inventering av kyrkobyggnaden, utförd av Östergötlands länsmuseum på uppdrag av Linköpings stift.

Förkortningar

ATA - Antikvarisk-topografiskt arkiv, Riksantikvarieämbetet.

BR – Byggnadsregistret, Riksantikvarieämbetet

K – Kyrkan

NT – Norrköpings Tidningar

PJK – Protokollsutdrag angående Jonsbergs kyrka och klockstapel 1783-1934.

Sockenk.- Forskningsprojektet Sockenkyrkorna. Kulturarv och bebyggelsehistoria.

Riksantikvarieämbetet 2000; rev. 2003-12-09

SW – Kyrkoherde Sven Westin har skrivit ner sina minnen ”Jonsbergs kyrka brinner”. Kopia finns bl a i ÖLM

ÖC – Östgöta Correspondenten

ÖLM – Östergötlands länsmuseums topografiska arkiv

BEFINTLIGA SKYDDSFORMER

Kyrkan och kyrkogården är skyddade enligt Lagen om kulturminnen 4 kap.

Jonsbergs kyrkomiljö K 123, är utvärderad som kulturhistorisk värdefull miljö i kulturminnesprogrammet för Östergötland, utgivet av länsstyrelsen i Östergötlands län 1983.

Jonsbergs herrgård är förklarad som byggnadsminne enligt beslut 1980.

KÄLLOR

Antikvarisk-topografiskt arkiv, Riksantikvarieämbetet.

Forskningsprojektet Sockenkyrkorna. Kulturarv och bebyggelsehistoria.

Riksantikvarieämbetet 2000; rev. 2003-12-09

Kulturmiljövårdens bebyggelseregister, Riksantikvarieämbetet;

www.bebyggelseregistret.raa.se

Manuskript till Östergötland, landskapets kyrkor. Red. Marian Ullén. Forskningsprojektet Sockenkyrkorna. Kulturarv och bebyggelsehistoria. Riksantikvarieämbetet

Ridderstad, Anton, Historiskt, Geografiskt och Statistiskt lexikon öfver Östergötland, A-N, Norrköping 1877.

Sveriges Bebyggelse, Östergötlands län, del IX, Uddevalla 1952

Östergötlands byggnadsminnen, vägvisare till 65 byggnadsmiljöer. Red. Anders Moderatho.

Länsstyrelsen i Östergötlands län 1984.

Östergötlands läns kalender 1872.

Östergötlands läns museums topografiska arkiv

Övriga inventeringar

Sedan 2002 pågående inventering av kyrkogårdar/begravningsplatser i Östergötlands län, utförs av Östergötlands läns museum.

Prästgårdsinventeringen i Östergötlands län, utförd av Östergötlands läns museum 1978.

Skolinventeringen i Östergötlands län, utförd av Östergötlands läns museum 1978.

Kartor

Häradsekonomisk karta 1878

Ekonomisk karta, 1948 och 1979, blad 8H 7b Jonsberg